

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ БОЙОВОЇ ПСИХІЧНОЇ ТРАВМИ»**

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	вибірковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 10 год.
	Практичні – 10 год.
	Самостійна робота – 100 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Психологія бойової психічної травми**» є вибірковою професійно-орієнтованою дисципліною, яка спрямована на формування у студентів системних знань про специфіку бойової психічної травми, особливості її виникнення та перебігу у військовослужбовців та учасників бойових дій, а також розвиток практичних навичок діагностики, психологічної підтримки та реабілітації осіб, які зазнали впливу бойового стресу.

Мета навчальної дисципліни «**Психологія бойової психічної травми**»: поглиблення знань і оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками у сфері психології бойової травми, формування компетентностей для професійної роботи з військовослужбовцями, ветеранами та особами, які брали участь у бойових діях, у період активних дій та в процесі реінтеграції.

Основними завданнями є:

вивчення теоретичних основ бойової психічної травми та її відмінностей від інших типів травм;

аналіз психологічних механізмів впливу бойового стресу на особистість військовослужбовця;

освоєння методів діагностики бойового посттравматичного стресового розладу та супутніх станів;

формування навичок надання психологічної допомоги військовослужбовцям на різних етапах служби;

розвиток умінь психологічної реабілітації та реінтеграції ветеранів бойових дій;

вивчення особливостей роботи психолога в умовах бойових дій та з комбатантами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

теоретичні основи бойової психічної травми, її специфіку та відмінності від інших типів психологічних травм;

психологічні механізми впливу бойового стресу на особистість, поведінку та функціонування військовослужбовця;

діагностичні критерії бойового посттравматичного стресового розладу та супутніх психічних станів;

методи та підходи до надання психологічної допомоги військовослужбовцям на різних етапах служби та після її завершення;

психологічні основи реабілітації та реінтеграції ветеранів бойових дій у мирне цивільне життя;

особливості професійної діяльності психолога в умовах бойових дій та специфіку роботи з комбатантами.

уміти:

здійснювати діагностику бойового ПТСР та супутніх станів з урахуванням специфіки військового досвіду клієнта;

аналізувати індивідуальні та ситуативні чинники, що визначають характер і тяжкість бойової психічної травми;

надавати психологічну допомогу військовослужбовцям у гострій фазі бойового стресу та в постбойовий період;

розробляти та реалізовувати програми психологічної реабілітації ветеранів з урахуванням їхнього бойового досвіду;

здійснювати психологічний супровід процесу реінтеграції ветеранів у сім'ю, професійне та соціальне середовище;

дотримуватися етичних принципів та забезпечувати психологічну безпеку у роботі з особами, які пережили бойову травму.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

психологічна витривалість і стійкість: розвиток здатності працювати з важким бойовим травматичним матеріалом без емоційного виснаження та вторинної травматизації; уміння підтримувати власний ресурс і рівновагу при тривалій роботі з ветеранами та комбатантами;

безоцінне прийняття бойового досвіду: здатність сприймати реалії війни та бойові дії клієнта без засудження, ідеалізації чи знецінення; уміння створювати простір довіри, в якому ветеран може говорити про свій досвід відкрито та без сорому;

міжвідомча та мультидисциплінарна взаємодія: навички ефективної співпраці з військовими структурами, медичними фахівцями, соціальними службами та громадськими організаціями; уміння координувати комплексну допомогу ветерану в межах своєї компетентності;

соціальна відповідальність і громадянська свідомість: усвідомлення суспільної значущості психологічної допомоги ветеранам та її ролі у відновленні спільноти після збройного конфлікту; здатність поєднувати професійну фаховість із глибокою повагою до жертви та внеску тих, хто захищає країну.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи бойової психічної травми.

Тема 2. Психологічні наслідки участі в бойових діях.

Тема 3. Діагностика та оцінка психологічного стану військовослужбовців.

Тема 4. Психологічна допомога та реабілітація учасників бойових дій.

Тема 5. Реінтеграція ветеранів та робота з сім'ями військовослужбовців.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Блінов О. А. Бойова психічна травма : монографія. Київ : Талком, 2019. 700 с.

2. Бриндіков Ю. Л. Теорія та практика реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій в системі соціальних служб : дис. ... д-ра. пед. н. : 13.00.05. Хмельницький, 2018. 559 с.

3. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. 2-ге вид., переробл. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.

4. Психологічна профілактика психотравматизації військовослужбовців Збройних Сил України. Упоряд.: О. М. Кокур, В. М. Мороз, Н. С. Лозінська, І. О. Пішко. Київ : КНТ, 2023. 300 с.

5. Психологічна допомога учасникам АТО та їх сім'ям : колективна монографія. / за заг. ред. М. І. Мушкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 260 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>

3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua

5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>